

Zarządzenie Nr 10/14
Starosty Stargardzkiego
z dnia 21 stycznia 2014 r.

w sprawie wydania zaleceń do gminnych planów zarządzania kryzysowego

Podstawą niniejszego zarządzenia jest art. 17 ust. 2 pkt 2 litera c ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz.1166) oraz zalecenia Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 stycznia 2014 r. do powiatowych planów zarządzania kryzysowego.

§ 1. Wprowadza się do stosowania zalecenia Starosty Stargardzkiego do gminnych planów zarządzania kryzysowego, które stanowią załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

STAROSTA
Waldemar Gil

ZALECENIA

DO GMINNYCH PLANÓW ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

- I. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz.1166), gminne plany zarządzania kryzysowego składają się z następujących elementów:

1. Plan główny zawierający:

- a) **charakterystykę zagrożeń oraz ocenę ryzyka ich wystąpienia, w tym dotyczących infrastruktury krytycznej, oraz mapy ryzyka i mapy zagrożeń**, rozumiane, jako katalog zagrożeń wraz z określeniem prawdopodobieństwa, zasięgu i skutków ich wystąpienia.

Katalog zagrożeń w gminnym planie zarządzania kryzysowego powinien zawierać zagrożenia, które mogą wymagać podjęcia działań koordynacyjnych przez prezydenta miasta/burmistrza/wójta, w tym zwołania gminnego zespołu zarządzania kryzysowego. Należy uwzględnić zagrożenia, które mogą mieć wpływ na sąsiednie sołectwa, na całą gminę, a także zagrożenia o charakterze transgranicznym. Katalog zagrożeń stanowi podstawę do opracowania wszystkich pozostałych elementów planu. Do zagrożeń zawartych w katalogu powinny konsekwentnie odnosić się mapy, siatki bezpieczeństwa i procedury zawarte w planie.

Po opracowaniu przez operatorów infrastruktury krytycznej planów ochrony infrastruktury krytycznej należy uwzględnić zagrożenia określone w tych planach. Informacja o zidentyfikowanym zagrożeniu dla infrastruktury krytycznej powinna być niezwłocznie przekazana jej operatorowi.

Ocena ryzyka wystąpienia zagrożeń powinna zostać dokonana w oparciu o doświadczenia historyczne dotyczące zagrożeń, które wystąpiły na terenie danej gminy, jak i w oparciu o trendy i zagrożenia wynikające z rozwoju technologicznego, doświadczeń innych gmin, a także sytuacji kryzysowej w kraju. Przy sporządzaniu oceny ryzyka wskazane jest zidentyfikowanie obszarów, które są szczególnie zagrożone (może to być teren całej gminy lub w wybranych sołectwach, w których to ryzyko jest szczególnie wysokie).

Dopuszczalne jest stosowanie zarówno metod opisowych, jak i matematycznych - w zależności od doświadczenia i możliwości danej komórki organizacyjnej urzędu właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego. Dopuszczalne i rekomendowane jest posługiwanie się wsparciem eksperckim.

Mapy ryzyka powinny zawierać przede wszystkim syntetyczne zobrazowanie wpływu, jaki wystąpienie danego rodzaju zagrożenia może mieć na ludzi, środowisko, mienie, infrastrukturę (w tym infrastrukturę krytyczną zlokalizowaną na terenie gminy).

Mapy zagrożeń powinny przedstawiać obszar objęty zasięgiem zagrożenia, z uwzględnieniem różnych scenariuszy zdarzeń (czy zagrożenie dotyczy obszaru części gminy, całej gminy, kilku gmin czy całego powiatu). Przy opracowywaniu scenariuszy należy także uwzględnić specyfikę terenów miejskich i wiejskich;

- b) **zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego w formie siatki bezpieczeństwa**, rozumianej jako zestawienie zagrożeń zawartych w katalogu zagrożeń ze wskazaniem podmiotu wiodącego oraz podmiotów współpracujących przy działaniach dotyczących danego zagrożenia.

Dla każdego zagrożenia powinna być wskazana jedna instytucja wiodąca. Nie ma ograniczenia liczby instytucji współpracujących. Można wprowadzić kategorię podmiotów działających na wezwanie, których współdziałanie nie jest niezbędne w każdej dającej się przewidzieć sytuacji danego rodzaju, jednak biorąc pod uwagę możliwość wystąpienia takiego zapotrzebowania - dany podmiot powinien być przygotowany do działania, gdy będzie to konieczne.

Zalecane jest tworzenie siatek bezpieczeństwa nie tylko dla fazy reagowania na dane zagrożenie, ale także dla faz przygotowania i usuwania skutków zagrożeń. Inne podmioty są odpowiedzialne za prewencję zagrożeń i usuwanie ich skutków, inne zaś za bezpośrednie reagowanie na daną sytuację kryzysową;

- c) zestawienie sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych**, rozumianej jako zestawienie zasobów, które mogą zostać wykorzystane w określonych przedziałach czasowych w sytuacji kryzysowej. Tam gdzie to możliwe, należy określić także realny czas potrzebny na uruchomienie danych zasobów.

Zestawienie to powinno być przygotowane w postaci stale aktualizowanej bazy danych. W wersji papierowej planu powinno znaleźć się odesłanie do przedmiotowej bazy, a także informacja o zasadach jej aktualizacji (częstotliwość, podmioty/osoby odpowiedzialne, źródła informacji). Konieczne jest zapewnienie możliwie realnych i pełnych danych o siłach i środkach do wykorzystania w sytuacji kryzysowej;

- d) zadania określone planami działań krótkoterminowych**, o których mowa w art. 92 ustawy z dnia 27.04.2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U.z 2013 r. poz. 1232 i 1238). Plany działań krótkoterminowych opracowuje właściwy terytorialnie zarząd województwa.

W tej części gminnego planu zarządzania kryzysowego należy umieścić tylko te działania wymienione w planie działań krótkoterminowych, do wykonania, których zobowiązana jest administracja rządowa w województwie.

W szczególności należy zawrzeć informacje dotyczące zasad:

- opiniowania między innymi przez prezydenta/burmistrza/wójta programu ochrony powietrza, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, co określa art. 91 ww. ustawy prawo ochrony środowiska,
- informowania przez wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, społeczeństwa oraz podmioty korzystające ze środowiska (w tym gminne zespoły zarządzania kryzysowego) o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych zgodnie z art. 92 ust. 1d ww. ustawy prawo ochrony środowiska.

Ponadto mając na uwadze rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 02.08.2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 poz. 914), należy wskazać obszar, nazwę i kod strefy, w której usytuowany jest dana gmina.

2. Zespół przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowych, w tym:

- a) zadania w zakresie monitorowania zagrożeń**, rozumiane jako zestawienie zawierające informacje na temat:

- struktur odpowiedzialnych za monitorowanie poszczególnych kategorii zagrożeń określonych w katalogu zagrożeń i zakresu informacji, jakich można od nich oczekiwać,
- trybu pracy ww. struktur, ich służb dyżurnych lub osób do kontaktu w sytuacji wystąpienia zagrożenia,
- trybu raportowania i systemu wymiany informacji o zagrożeniach pomiędzy danymi strukturami a gminnymi centrami zarządzania kryzysowego (telefonicznie lub poprzez inne automatyczne systemy raportowania/wymiany informacji).

W związku z tym, że ta część planu ma szczególne znaczenie dla sprawnej pracy GCZK, należy przy sporządzaniu planu uwzględnić dotychczasowe doświadczenia w zakresie monitorowania zagrożeń, w tym wnioski z ćwiczeń i realnych sytuacji kryzysowych;

b) tryb uruchamiania niezbędnych sił i środków uczestniczących w realizacji przedsięwzięć planowych na wypadek sytuacji kryzysowej, rozumiany, jako baza danych dysponentów zasobów wraz z zasadami dysponowania określonych zasobów. Ten element planu powinien być powiązany lub przygotowany łącznie z zestawieniem sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych;

c) procedury reagowania kryzysowego, określające sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych, rozumiane, jako procedury działania GCZK, komórki organizacyjnej urzędu miejskiego/gminy właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego oraz gminnego zespołu zarządzania kryzysowego.

W tej części niezbędne jest powiązanie planu zarządzania kryzysowego z innymi planami obowiązującymi na terenie gminy, w tym z planem operacyjnym funkcjonowania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Nie jest konieczne sporządzanie procedur postępowania odrębnie dla każdej kategorii zagrożeń. Jeżeli co do zasady działanie ww. struktur realizujących zarządzanie kryzysowe na poziomie gminy jest takie samo w różnych kategoriach zagrożeń (w zakresie wymiany informacji, wzmacniania służb dyżurnych, informowania osób funkcyjnych, trybu zwoływania zespołu zarządzania kryzysowego), zaleca się stworzenie standardowej procedury operacyjnej.

W procedurach powinna być jasno określona lista zadań do zrealizowania przez ogniwa dyżurne, wraz ze wskazaniem momentów krytycznych, w których - na podstawie informacji zebranych przez GCZK - właściwe komórki analityczne dokonują oceny rozwoju zagrożenia i przygotowują rekomendacje do podjęcia decyzji przez właściwe osoby funkcyjne (kierownik GCZK, kierownik komórki organizacyjnej urzędu miasta/gminy właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego, prezydent/burmistrz/wójt lub przez gminny zespół zarządzania kryzysowego);

d) współdziałanie między siłami uczestniczącymi w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej - ta część planu powinna być ściśle powiązana z siatką bezpieczeństwa i zawierać syntetyczne rozwinięcie informacji zawartych w siatce, przede wszystkim przez:

- określenie podstaw prawnych podejmowanych działań,
- wskazanie kierujących działaniami,
- określenia zakresu i trybu wymiany informacji,
- określenie zasad tworzenia sztabów dowodzenia.

W tej części mogą być zawarte także ramowe zasady i harmonogram ćwiczeń podmiotów współdziałających w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej.

3) Załączniki funkcjonalne planu głównego określające:

a) procedury realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, w tym związane z ochroną infrastruktury krytycznej, opisujące sposoby działania podmiotów realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego na obszarze gminy.

W tej części planu powinny zostać zawarte procedury, odnośniki lub wyciągi z procedur działania w sytuacjach kryzysowych poszczególnych służb, straży i inspekcji realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego.

W części dotyczącej infrastruktury krytycznej (IK) należy zamieścić informację o sporządzonych planach ochrony infrastruktury krytycznej, określone w wyciągu z „Jednolitego wykazu obiektów, instalacji i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej z podziałem na systemy”, o ile na terenie gminy znajduje się infrastruktura określona w przedmiotowym wyciągu.

W tej części należy zamieścić dane kontaktowe osób wyznaczonych przez właścicieli oraz posiadaczy samoistnych i zależnych obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej odpowiedzialnych za utrzymywanie kontaktów z podmiotami właściwymi w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej (zgodnie z art. 6 ust. 5 a ustawy o zarządzaniu kryzysowym). Plany ochrony infrastruktury krytycznej (POIK) opracowywane przez operatorów infrastruktury oraz gminny plan zarządzania kryzysowego powinny być spójne (w szczególności w zakresie mechanizmów wymiany informacji i katalogu zagrożeń).

- b) organizację łączności** między podmiotami realizującymi zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, wraz z określeniem środków łączności, wykorzystywanych systemów i wskazaniem ich dysponenta bądź administratora. W tym załączniku powinny być wskazane zapasowe systemy łączności, o ile takie funkcjonują. Załącznik powinien być ściśle powiązany z częścią planu dotyczącą współdziałania między siłami uczestniczącymi w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej;
- c) organizację systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania**, rozumianego jako system powiązany funkcjonalnie z systemem wczesnego ostrzegania i systemem wykrywania i alarmowania. W części dotyczącej organizacji monitorowania zagrożeń powinien zawierać odnośnik do części planu głównego poświęconej monitorowaniu zagrożeń;
- d) zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń**, z uwzględnieniem art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 26.01.1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.). W tej części należy syntetycznie opisać, kto jest odpowiedzialny za informowanie ludności, w jakim trybie informowanie może się odbywać, jakie siły i środki mogą być w tym celu wykorzystywane, kto i w jakim trybie opracowuje i przekazuje wskazówki do informowania w danej sytuacji. W tej części można także zawrzeć wzory komunikatów i ulotek informacyjnych, które mogą być wykorzystywane w sytuacjach zagrożeń. Należy określić tryb dystrybucji informacji (komunikaty w mediach, druk i kolportaż ulotek, organizacja przekazywania informacji dla mediów, inne sposoby dystrybucji informacji);
- e) organizację ewakuacji z obszarów zagrożonych**, w tym załączniku należy wskazać podmioty odpowiedzialne za ewakuację, tryb podejmowania decyzji o ewakuacji, określić problemy, które mogą wystąpić. W tej części planu należy także zawrzeć formularze, które będą wykorzystywane przy przeprowadzaniu ewakuacji. Należy także dokonać oceny krótko i długoterminowych skutków ewakuacji, zarówno w stosunku do obszaru i obiektów, z których prowadzona jest ewakuacja, jak i terenu i obiektów docelowych ewakuacji. Organizacja ewakuacji powinna być realizowana z uwzględnieniem wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Powiatu w przedmiotowym zakresie;
- f) organizację ratownictwa, opieki medycznej i pomocy społecznej oraz pomocy psychologicznej**, ten element planu musi być powiązany z wojewódzkim planem działania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego opracowanym zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 08.09.2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 757 i 1245). Załącznik ten powinien zawierać ogólne zasady organizacji pomocy społecznej i pomocy psychologicznej wraz ze wskazaniem podmiotów uczestniczących w realizacji tych zadań oraz zasad i możliwości ich realizacji;
- g) organizację ochrony przed zagrożeniami charakterystycznymi dla obszaru gminy**, która powinna być powiązana z planami postępowania awaryjnego i szczegółowymi uregulowaniami dotyczącymi ochrony przed ww. zagrożeniami. Ta część planu musi być ściśle powiązana z katalogiem zagrożeń;

- h) wykaz zawartych umów i porozumień związanych z realizacją zadań zawartych w planie zarządzania kryzysowego, rozumianych, jako porozumienia i umowy zawarte przez prezydenta/burmistrza/wójta;
 - i) zasady i tryb oceniania i dokumentowania szkód, zawierające opis procedur i wykaz formularzy oraz zespołów wykorzystywanych przy szacowaniu strat i dokumentowaniu szkód;
 - j) procedury uruchamiania rezerw strategicznych powinny odnosić się wyłącznie do zasad i trybu wnioskowania przez prezydenta/burmistrza/wójta do wojewody o uruchomienie przedmiotowych rezerw;
 - k) wykaz infrastruktury krytycznej znajdującej się na terenie gminy, objętej planem zarządzania kryzysowego – określonej w wyciągu z „Jednolitego wykazu obiektów, instalacji i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej z podziałem na systemy”, o ile na terenie gminy znajduje się infrastruktura określona w przedmiotowym wyciągu (z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych).
 - l) priorytety w zakresie ochrony oraz odtwarzania infrastruktury krytycznej, w tym elemencie podstawą do określenia priorytetów są wnioski wynikające z analizy opracowanych przez operatorów POIK zlokalizowanej na terenie gminy. W POIK zawarta będzie szczegółowa charakterystyka IK oraz poziom jej ochrony.
- II. Plan powinien być spójny z rozwiązaniami zawartymi w Powiatowym Planie Zarządzania Kryzysowego i obejmować zadania realizowane we wszystkich fazach zarządzania kryzysowego (zapobieganie, przygotowania, reagowania, odbudowa).
- III. W przygotowywanym planie zarządzania kryzysowego, należy uwzględnić kierunki działania, szczególnie w zakresie:
- identyfikacji i hierarchizacji zagrożeń,
 - wyszczególnienia przedsięwzięć, które będą realizowane w gminie, aby zminimalizować możliwość wystąpienia zagrożenia lub ograniczenia jego skutków.
- IV. W planie zarządzania kryzysowego należy wyodrębnić wszystkie zagadnienia dotyczące ochrony infrastruktury krytycznej do niejawnego załącznika z odpowiednimi odesłaniami w treści planu.
- V. Plan powinien być podzielony na funkcjonalne, jasno oznaczone foldery z zastosowaniem systemu indeksów lub oznaczeń kolorystycznych.
- VI. Działania i procedury w planie powinny być opisywane w sposób możliwie najbardziej jasny (należy unikać używania skrótów i zwrotów żargonowych). W miarę możliwości, każda instrukcja, procedura czy aneks powinny być konstruowane według tego samego schematu.
- VII. Potwierdzeniem uzgodnienia planu z kierownikami jednostek (komórek) organizacyjnych planowanych do wykorzystania przy realizacji przedsięwzięć określonych w planie, powinna być pieczęć na karcie uzgodnień oraz podpis złożony w obrębie tej pieczęci przez kierownika właściwej jednostki (komórki).
- VIII. W opracowywanym planie należy wskazać, iż użycie Sił Zbrojnych w sytuacji kryzysowej - zgodnie z art. 25 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, następuje na wniosek kierowany przez prezydenta/burmistrza/wójta do wojewody, który uzgadnia z Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Szczecinie, kwestie użycia Sił Zbrojnych.
- IX. Podmioty uczestniczące w realizacji zadań zawartych w gminnym planie zarządzania kryzysowego powinny zostać zobowiązane do bezzwłocznego sygnalizowania potrzeby dokonania zmian w planie. Zawartość planu powinna być modyfikowana pod wpływem między innymi wniosków z rzeczywistych sytuacji kryzysowych, ćwiczeń i szkoleń.

- X. Zgodnie z art. 5 ust. 4 ww. ustawy o zarządzaniu kryzysowym, plany zarządzania kryzysowego podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata, w związku z powyższym w nie przekraczalnym terminie do **15.05.2014** r. należy przesłać opracowane w oparciu o przedmiotowe zalecenia gminne plany zarządzania kryzysowego do zatwierdzenia.

STAROSTA
Waldemar Gil